

"Təsdiq edirəm"
Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları
Üzrə prorektor vəzifəsini icra edən

dəs.Z.I.Məmmədov

"09 " Sentyabr 2024-cü il

Fənn sillabusu

Ixtisas: 050701 Aqronomluq

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I .Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Kənd təssərrüfatında istehsalın mexanikləşdirilməsi

Kodu: İPF B-11

Tədris ili: II(2024-2025)

Tədris yükü (saat) : Audotoriya saatı: 14 saat (10 saat mühazirə,4 saat laboratoriya)

Tədris forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 4

Auditoriya N:

II. Müəllim haqqında məlumat

Adı,soyadı,elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Vagif Şahveran oğlu

Məsləhət günləri və saatı: III gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı : Vaqif.quliyev.1960@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III. Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. M.M.Məmmədov "Traktorlar, avtomobilər və kənd təssərrüfatı mühərrikləri" Bakı
2. Ə.S.Həmzəyev "Traktor və avtomobilərin quruluşu və istismarı" Gəncə 2013,176 səh
3. V.I.Voronov "Kənd təssərrüfatı maşınları"-1984

Əlavə ədəbiyyat

4. D.I.Melnikov "Traktorlar" Bakı,Maarif-1988
5. Əlekberov C.Q , Əliyev.R.Ə Məmmədov.T.C "Maşın Traktor parkının istismarı fənni üzrə müstəqil işləri yerinə yetirmək üçün metodiki göstəriş" Gəncə-1994
6. Qurbanov.X.H , Mehdiyev.Ə.M "Heyvandarlığın mexanikləşdirilməsi 1966
7. Pronin.A.F, "Bitkilərin ziyanvericiləri və xəstəlikləri ilə mübarizə üçün maşınlar"

IV. Prerekvizitlər: Bu fənnin tədrisindən əvvəl başqa fənlərin də təfris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də təfris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Gələcək arqonomlara kənd təsərrüfatının mexanikləşdirilməsi sahəsində nəzəri bilikləri , təcrübə və maşınlardan səmərəli istismar üsullarını öyrətməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində

, 50

balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılardır: 20 bal seminar və laboratoriya dəslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həmdə laboratoriya varsa onda 10 bal seminaraya, 10 bal isə laboratoriyanaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdır və mövzunun mətnini tam aça bilir.

-8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərfə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görüləcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 10 saat, Laboratoriya - 4 saat. Cəmi 14 - saat.

N	Mühazirə	Saat	Tarix
1	<p>Mövzu: Traktor və avtomobilərin inkişaf mərhələləri və ümumi quruluşu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Traktor və avtomobilərin inkişafı 2. Traktor və avtomobilərin təsnifatı 3. Müasir traktorları təşkil edən əsas mexanizmlər 4. Mühərriklərin təsnifatı 5. Mühərriklrin iş prinsipi 6. Çarxqoləu-sürgüqolu mexanizmi <p>Mənbə: [1; 2; 3; 4]</p>	2	
2	<p>Mövzu: Traktor və avtomobilərin hərəkət hissələri və torpaq becərən maşınlar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tırtılı traktorların hərəkət hissələri 2. Traktor və avtomobilərin sükan idarəsi və tormoz sistemləri 3. Traktor və avtomobilərin işçi köməkçi avadanlıqları 4. Kötükçixaran maşınlarının quruluşu və işi 5. Kotanlarının markası və quruluşu 6. Vərdənələr, frezlər və diskli malalar <p>Mənbə: [1; 2; 3]</p>	2	
3	<p>Mövzu: Toxumsəpən, ştiləkən, torpağa gübrəverən və bitkilərin kimyəvi mühafizəsi üçün maşınlar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toxum səpən və ştiləkən maşınlar 2. Gübrənin verilməsi üsulları 3. Bərk, maye və üzvi gübrələri torpağa verən maşınlar 4. Bitki mühafizəsi üçün maşınların təsnifatı 5. Çiləyicilər və tozlayıcılar 6. Dərmanlayıcılar və fumiqatorlar <p>Mənbə: [1; 2; 3; 4; 7]</p>	2	
4	<p>Mövzu: Suvarmada, yem istehsalında və dənli bitkilərin məhsulunun yiğilmasında istifadə olunan maşınlar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suvarma üsulları və aqrotexniki tələblər 2. Yağışyağdırılan maşınlar, qurğular və aqreqatlar 3. Ot istehsalı texnologiyası 4. Yem istehsalı texnologiyasında istifadə olunan texniki vasitələr 	2	

	<p>5. Dənli bitkilərin məhsulunun yiğim üsulları və aqrotexniki tələblər 6. Taxıl məhsulunun yiğilması üçün istifadə olunan texniki vasitələr.</p> <p>Mənbə: [1; 2; 3; 4; Mühazirə materialları]</p>	
13	<p>Mövzu: Kənd təsərrüfatı məhsullarının yiğilmasında istifadə olunan maşınlar</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kartof yiğiminə aqrotexniki tələblər 2. Kartofqazan maşınlar və kartofyiğan kombaynlar. 3. Çuğundur bitkisinin bacarılmış texnologiyası 4. Çuğundur yiğimində istifadə olunan maşınlar 5. Tərevəz və bostan bitkilərinin məhsulunun yiğilma texnologiyası. 6. Tərevəz və bostan bitkilərini yiğan maşınlar <p>Mənbə: [1; 2; 3; 4; 6; Mühazirə materialları;]</p>	2
	Cəmi:10 saat	10

Laboratoriya məşğələləri

Nö	Məşğələnin məzmunu	Saat	Tarix
1.	Toxumsəpən, gübrəsəpən, və kimyəvi mühafizə maşınlarının quruluşlarının öyrənilməsi və işə hazırlanması.	2	
2.	Taxılıyılan kombaynın işçi hissəsinin quruluşunun və nizamlanmalarının öyrənilməsi	2	
	Cəmi:	4 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər və tapşırıqlar

Avtomobil və traktorları təşkil edən mexanizm və sistemlərin quruluşunu, onların işləmə sistemini bilməli, kənd təssərüfatı texnikasından istifadə etməklə torpaqda intensiv bacərmənin aparılmasını öyrənməlidir.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbələr traktor və avtomobillərin inkişaf mərhələləri
- müasir traktorları təşkil edən əsas mexanizmlər
- mühərriklərin təsnifikasi və iş prinsipi, trpaq becərən maşınlar, suvarma maşınları, gübrəsəpən maşınlar və s, haqqında geniş biliyə malik olurlar.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları

1. Traktor və avtomobillərin inkişafı
2. Müasir traktorları təşkil edən əsas mexanizmlər
3. Mühərriklərin təsnifikasi

4. Traktor və avtomobilərin sükan idaresi və tormoz sistemləri
5. Kötükçixaran maşınların quruluşu və işi
6. Kotanların markası və quruluşu
7. Toxum səpən və şitiləkən maşınlar
8. Bərk, maye və üzvi gübreləri torpağa verən maşınlar
9. Bitki mühafizəsi üçün maşınların təsnifatı
10. Suvarma üsulları və aqrotexniki tələblər

XV. İmtahan sualları :

I blok

1. Traktor və avtomobilərin inkişafı
2. Traktor və avtomobilərin təsnifatı
3. Müasir traktorları təşkil edən əsas mexanizmlər
4. Mühərriklərin təsnifatı
5. Mühərriklərin iş prinsipi
6. Çarxqoləu-sürgüqolu mexanizmi

II blok

7. Tırtılı traktorların hərəkət hissələri
8. Traktor və avtomobilərin sükan idaresi və tormoz sistemləri
9. Traktor və avtomobilərin işçi köməkçi avadanlıqları
10. Kötükçixaran maşınların quruluşu və işi
11. Kotanların markası və quruluşu
12. Vərdənələr, frezlər və diskli malalar

III blok

13. Toxum səpən və şitiləkən maşınlar
14. Gübrənin verilməsi üsulları
15. Bərk, maye və üzvi gübreləri torpağa verən maşınlar
16. Bitki mühafizəsi üçün maşınların təsnifatı
17. Çileyicilər və tozlayıcılar
18. Dərmanlayıcılar və fumiqatorlar

IV blok

19. Suvarma üsulları və aqrotexniki tələblər
20. Yağışyağdırılan maşınlar, qurğular və aqreqatlar
21. Ot istehsalı texnologiyası
22. Yem istehsalı texnologiyasında istifadə olunan texniki vasitələr
23. Dənli bitkilərin məhsulunun yiğim üsulları və aqrotexniki tələblər
24. Taxıl məhsulunun yiğilması üçün istifadə olunan texniki vasitələr.

V blok

25. Kartof yiğiminə aqrotexniki tələblər
26. Kartofqazan maşınlar və kartofyığan kombaynlar.
27. Çuğundur bitkisinin becərilmə texnologiyası
28. Çuğundur yiğimində istifadə olunan maşınlar
29. Tərəvəz və bostan bitkilərinin məhsulunun yiğilma texnologiyası.

30. Tərəvəz və bostan bitkilərini yiğan maşınlar

Sillabus "Kənd Təssərüfatında istehsalın mexanikləşdirilməsi" fənni "Aqronomluq" ixtisası üzrə tədris planı və fənn programı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus-Texnologiya və texniki elmlər kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur(09 Sentyabr 2024-cü il 01 sayılı protokol).

Fənn müəllimi:

B.m. V.Ş.Quliyev

Kafedra müdürü:

dos R.F.Əliyev